

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ได้ขยายแผ่ปกคลุมไปทั่วโลก ส่งผลให้หลายประเทศทั่วโลกเกิดการปรับตัวให้ประเทศของตนนั้นสามารถแข่งขันทางการค้า การลงทุน และการบริการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่พยายามพัฒนาปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงให้สามารถแข่งขันกับประเทศทั่วโลกได้ จึงทำให้รัฐบาลไทยมีเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ในการส่งเสริมศักยภาพด้านต่างๆที่จำเป็นเพื่อให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

นโยบายการค้ามี 2 ประเภท คือ 1. ทดแทนการนำเข้า (Import Substitution) 2. ส่งเสริมการส่งออก (Export Oriented) ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยใช้นโยบายการค้าแบบส่งเสริมการส่งออกเป็นตัวกำหนดนโยบาย สำหรับเครื่องมือในการใช้นโยบายการค้านั้น ได้แก่ ภาษี, มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี และมาตรการส่งเสริมการลงทุน โดยหน่วยงานที่มีผลกระทบต่อนโยบายเศรษฐกิจและการค้าของไทย ต้องดำเนินนโยบายให้สอดคล้องกับที่ทางรัฐบาลกำหนด ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงระเบียบ, กฎเกณฑ์ในแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบาย ซึ่งส่งเสริมให้เกิดผลดีในแต่ละด้านที่เป็นส่วนในการผลักดันให้เศรษฐกิจไทยเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

การเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความหมายต่อการสร้างความเจริญเติบโตของรายได้ประชาชาติอย่างมากในปัจจุบัน กลยุทธ์ในการสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวอยู่ที่การกระตุ้นและเพิ่มศักยภาพในการส่งออกให้มากขึ้น และถือเป็นกลยุทธ์หลักที่ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญเพื่อนำเงินตราเข้าสู่ประเทศ การส่งเสริมให้สินค้าไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกโดยให้ผู้ประกอบการมีแรงจูงใจที่จะตัดสินใจลงทุนผลิตสินค้าเพื่อส่งออกถือเป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาลในทุกสมัยดำเนินการตลอดมา โดยเพิ่มแรงจูงใจให้เกิดการตัดสินใจผลิตสินค้าเพื่อส่งออกด้วยมาตรการต่างๆ ได้แก่ การจัดสรรเงินทุน การจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการลงทุนให้เพียงพอและทันกับความต้องการ การปรับโครงสร้างทางภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม การลดภาระค่าภาษีอากรที่มีต่อต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง ตลอดจนการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ กรมศุลกากรนับเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการเพิ่มศักยภาพการผลิตเพื่อส่งออกแก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการค้าระหว่าง

ประเทศ โดยมีภารกิจที่สำคัญที่นอกเหนือจากการจัดหารายได้ให้แก่รัฐตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายพิกัดอัตราศุลกากรแล้วยังดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการส่งออกด้วย มาตรการทางบริการศุลกากร และมาตรการทางภาษีอากร เพื่อช่วยลดต้นทุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ส่งออกทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตภายในประเทศสามารถส่งสินค้าออกไปแข่งขันในตลาดโลกได้ (การส่งเสริมการส่งออกและสิทธิประโยชน์ กรมศุลกากร)

มาตรการส่งเสริมการส่งออกที่นิยมใช้มากที่สุดอย่างหนึ่ง คือ มาตรการลดหย่อนภาษีในรูปแบบต่างๆ ซึ่งปัจจุบันกรมศุลกากรได้สนับสนุนผู้ผลิตเพื่อการส่งออกในหลายรูปแบบหนึ่งในนั้น คือ สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรเพื่อสนับสนุนการส่งออก 6 มาตรการ ได้แก่

1. มาตรา 19 ทวิ
2. ชดเชยค่าภาษีอากร
3. คลังสินค้าทัณฑ์บน
4. เขตปลอดอากร (Free Zone : FZ)
5. เขตอุตสาหกรรมส่งออก (EPZ)
6. มาตรา 36 (1) ของ พรบ.ส่งเสริมการลงทุน

ในจำนวนมาตรการดังกล่าวมี 2 มาตรการที่ผู้ประกอบการส่งออกให้ความสนใจเป็นพิเศษและมีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ คลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากร ที่ผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศนิยมใช้ในการจัดตั้งโรงงานเพื่อผลิตสินค้าส่งออกไปยังต่างประเทศ เนื่องจากสิทธิประโยชน์หลายประการที่ช่วยให้ผู้ประกอบการได้รับทั้งความสะดวกและผลกำไรที่ได้รับเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดตั้งโรงงานบนที่ดินปกติ

คลังสินค้าทัณฑ์บน เป็นคลังสินค้าของเอกชนที่ทำสัญญาประกันไว้ให้แก่รัฐบาล ซึ่งคลังสินค้าทัณฑ์บนแต่ละประเภท เช่น คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงงานผลิตสินค้า, คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับเก็บวัตถุดิบพื้นฐานในการผลิต (คสว.),คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร เป็นต้น ในแต่ละคลังสินค้าทัณฑ์บนก็มีคำจำกัดความและวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งแตกต่างกัน ในกรณีนี้จะอธิบายถึงเฉพาะเพียงคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้าเท่านั้น

คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า ซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจอนุมัติให้ จัดตั้งขึ้นตามความในมาตรา 8 ทวิ (2) แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ซึ่งผู้ได้รับอนุมัติ ให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า สามารถนำวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาทำ การผลิต หรือผสม หรือประกอบ เป็นสินค้าสำเร็จรูปส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยงดเว้น การเก็บภาษีอากรขาเข้าและอากรขาออก แก่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อ ส่งออกนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ไม่ว่าจะส่งออกในสภาพเดิมที่นำเข้า หรือในสภาพที่ได้ผลิต หรือ ผสม หรือประกอบเป็นของอื่น

เขตปลอดอากร คือ พื้นที่ที่อธิบดีกรมศุลกากรอนุมัติให้จัดตั้งเพื่อใช้ในการประกอบ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ โดยของที่ นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ เขตปลอด อากรเป็นพิธีการศุลกากรสากลที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาเกียวโต ซึ่งเป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้ง่ายและสอดคล้องกันขององค์กรศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงงานผลิตและเขตปลอดอากรจะ ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเหมือนกัน แต่ความแตกต่างของสิทธิประโยชน์และกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ต่างๆก็มีความแตกต่างกันหลายประการทั้งด้านที่วัดค่าได้และที่ไม่สามารถวัดค่าได้ จึงเป็นที่มา ในการศึกษาเปรียบเทียบว่าระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากรนั้น สถานที่ใดจะมี ความได้เปรียบทางด้านสิทธิประโยชน์มากกว่ากัน สำหรับการผลิตสินค้าต่างๆในแต่ละ อุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม่ใช่อีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจ และสังคมให้กับประเทศไทย ในแต่ละปีสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศถึงหลายหมื่นล้านบาท โดยมีการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม่ประมาณร้อยละ 80 ของการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม่ทั้งหมด และยังมี ความสำคัญต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีกหลายอุตสาหกรรม เช่น โรงงานแปรรูปไม้ โรงงานผลิตกาบ แชลแลค แล็คเกอร์ ฟินเนอร์ และสีพ่น เป็นต้น

ปัจจุบันอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไทยประสบปัญหาทางการแข่งขันในตลาดโลก เนื่องจากคู่แข่งของประเทศไทยมีศักยภาพด้านการส่งออกที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะคู่แข่งอย่างประเทศจีนและเวียดนามที่มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า ทำให้การขยายการผลิตเพื่อการส่งออกมีอุปสรรคมากขึ้นและชะลอตัวลง ดังนั้นประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตเพื่อกระตุ้นการส่งออกในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ โดยการพัฒนาตราสินค้าและรูปแบบ ประกอบกับการลดต้นทุนในกระบวนการผลิตซึ่งเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับผู้ผลิตจากต่างประเทศนั่นเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้จัดทำเลือกอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ในการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากร เพื่อใช้เป็นแนวทางให้สำหรับผู้ประกอบการว่าการใช้สิทธิประโยชน์ของกรมศุลกากรนี้จะสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการได้หรือไม่ และหากสามารถช่วยได้นั้นในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ควรเลือกใช้สิทธิประโยชน์จากการจัดตั้งโรงงานผลิตในเขตใดมากกว่ากัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 ศึกษาเปรียบเทียบสิทธิประโยชน์จากการโยกย้ายอุตสาหกรรมเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากร

1.2.2 ศึกษาข้อดีและข้อเสียของคลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากร

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันในเขตพื้นที่คลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากร ซึ่งความหมายของสิทธิประโยชน์ คือ จากสิ่งปฏิกิจจำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายกลับไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายดังกล่าว โดยผู้วิจัยจะเลือกศึกษาเปรียบเทียบการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ จากอุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือน (อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้)

1.4 กรอบการวิเคราะห์และวิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งสนใจศึกษาผลของต้นทุนและภาษีโดยเปรียบเทียบ ซึ่งวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนที่ประหยัดได้จากการใช้สถานที่ตั้งโรงงานผลิตระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากรกับการตั้งโรงงานบนที่ดินปกติ จากสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ โดยรวบรวมต้นทุนด้านการดำเนินการ, ด้านการเงิน, สถานที่, วัตถุดิบ, เครื่องจักรต่างๆ, ผลของภาษี และอื่นๆที่ใช้ในการผลิตสินค้าที่ใช้ในการทดสอบมาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ได้รับการลดหย่อนจากสิทธิประโยชน์ในการใช้พื้นที่พิเศษเทียบกับค่าใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้นหากผลิตสินค้านี้ที่ที่ดินปกติเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าสินค้าชนิดนี้สามารถประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่ายบนพื้นที่พิเศษได้มากกว่ากัน และวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียในการใช้พื้นที่คลังทัณฑ์บนและเขตปลอดอากร โดยการวิเคราะห์ทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

1.5 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1.5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการได้สิทธิประโยชน์ในการผลิตจากสินค้าในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้จากการสัมภาษณ์เจ้าของสินค้าในอย่างน้อย 5 บริษัท และเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร โดยบริษัทที่จะสัมภาษณ์ได้แก่

1. บริษัท ปาไมล์สันติ จำกัด
2. บริษัท ชันแคบินเนท จำกัด
3. บริษัท ชันพาราเทค จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท ชันวู้ดอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)
5. บริษัท ชันพลอริง จำกัด

1.5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งรวบรวมจากเอกสาร หนังสือ รายงาน และบทความต่างๆที่เกี่ยวข้อง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกใช้สถานที่ในการประกอบธุรกิจสำหรับผู้ส่งออก หรือ ผู้ประกอบการโลจิสติกส์

1.6.2 เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้และความเข้าใจในข้อกำหนดกฎเกณฑ์ และสิทธิประโยชน์ต่างๆ

1.6.3 เพื่อให้ผู้สนใจที่จะขอจัดตั้งทราบถึงข้อกำหนด ระเบียบในการยื่นเรื่องขอจัดตั้งหรือขอประกอบการในพื้นที่คลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากร

1.6.4 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับกรมศุลกากรหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหรือแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติ